

Viite: STM/981/2016

ASIA: TEHYN LAUSUNTO LUONNOKSESTA SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI ROKOTUKSISTA

Asetusluonnoksen keskeinen sisältö

Tehyn näkemyksen mukaan asetusluonnos on perusteltu. Asetusluonnos on nykyistä rokotuksiin liittyvää asetusta (421/2004) yksityiskohtaisempi ja näin ollen ohjaa selkeämmin toimintaa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä. Tehy pitää perusteltuna sitä, että tartuntatautien raskauden aikaisesta seulonnasta säädetään jatkossa erikseen tartuntataudeista annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

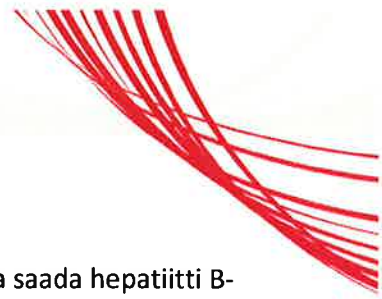
Muistioon on kirjattu että kansalliseen rokotusohjelmaan ei lisätä tällä asetuksella uusia rokotuksia. Tehyn näkemyksen mukaan lasten vesirokkorokotus tulisi lisätä rokotusohjelmaan. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL, sosiaali- ja terveysministeriö, kansallinen rokotusasiantuntijaryhmä ja lapsiasianvaltuutettu ovat esittäneet vesirokkorokotteen liittämistä lasten kansalliseen rokotusohjelmaan. Rokote suojelisi lapsia joskus hyvinkin voimakasoiselta sairaudelta. Se myös vähentäisi yhteiskunnan kustannuksia välillisesti siten, että vanhempien palkalliset äkilliset tilapäiset hoitovapaat vähentyisivät.

Yksityiskohtaiset kommentit

2 § Kohdennetut rokotukset

Asetusluonnoksen 2§ säädetään kohdennetuista rokotuksista. Luonnokseen on kirjattu, että influenssarokotus annetaan myös potilaiden tai asiakkaiden välittömään hoitoon tai huoltoon liittyvälle sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle sekä lääkehuollon henkilöstölle. Asetukseen ei ole kirjattu sosiaali- ja terveydenhuollon ammatteihin opiskelevien oikeudesta influenssarokotukseen. Tehyn näkemyksen mukaan myös opiskelijoiden oikeus influenssarokotukseen tulisi kirjata asetukseen. Lisäksi tulisi kirjata influenssarokotuksen antaminen myös muille sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä lähellä potilasta työskenteleville työntekijäryhmille (esimerkiksi laitosapulaiset). Tehyn näkemyksen mukaan myös päivähoidossa ja perhepäivähoidossa työskentelevät hoitajat hyötyisivät influenssarokotteesta. Rokotus vähentäisi henkilöstön, lasten ja sitä kautta myös heidän vanhempiensa influenssatartuntoja. Päivähoidossa ja perhepäivähoidossa on myös pitkäaikaissairaita lapsia, joita henkilöstön influenssarokotuksen suojaisivat.

Influenssarokotusten kattavuus on viimeisten vuosien aikana lisääntynyt ammattihenkilöiden keskuudessa. On kuitenkin tarpeen muistuttaa influenssarokotusten merkityksestä ammattihenkilöille influenssakauden alkaessa esimerkiksi erilaisten kampanjoiden avulla.



Asetusluonnoksen mukaan henkilölle, jolla on opiskelunsa vuoksi lisääntynyt vaara saada hepatiitti B-tartunta, annetaan hepatiitti B-rokotus. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee käytettävät rokotukset ja rokotusaiheet. THL on tällä hetkellä rajannut esimerkiksi fysioterapeutti- ja jalkaterapeutti-opiskelijat maksuttoman hepatiittirokotuksen ulkopuolelle. Näiden opiskelijoiden kohdalla veritapaturman riski on arvioitu matalaksi. Opiskelijat voivat kuitenkin altistua neulanpistotapaturmalle esimerkiksi avustaessaan potilasta vuoteessa vuodeosastolla tai kotihoidossa. Tehyn näkemyksen mukaan kaikkien opiskelijoiden, jotka altistuvat harjoittelussa terävien esineiden pistoille, tulee saada tarvittavat rokotukset maksutta. Esimerkiksi fysioterapeutti- ja jalkaterapeuttiopiskelijoiden hepatiittirokotuksilla ei ole kansallisesti merkittävää taloudellista vaikutusta, koska vuositasolla uusien opiskelijoiden määrä on valtakunnallisesti vähäinen.

Tehyn näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden rokotussuoja tulisi koordinoida työterveyshuollon kautta. Tämä mahdollistaisi esimerkiksi henkilöstön rokotuskattavuuden seurannan nykyistä paremmin.

Luonnokseen on kirjattu, että henkilölle, jolla on lisääntynyt vaara saada tuberkuloositartunta, annetaan BCG – rokotus. Tehyn terveydenhoitajajaoston mukaan vanhemmilta tulee terveydenhoitajille palautetta BCG-rokotteen rokotustarpeen arviointikriteereistä. Osa vanhemmista kokee että BCG-rokotteen antokriteerit ovat tällä hetkellä liian tiukat. Näin ollen lapset, jotka vanhempien arvion mukaan hyötyisivät tästä rokotteesta, eivät sitä saa. Tehyn näkemyksen mukaan voisi olla hyvä, että THL selvittäisi asiaa. Tulisiko arviointikriteereitä mahdollisesti väljentää vai voiko vanhempien kokemus johtua siitä, että terveydenhuollon ammattihenkilöillä ei ole riittävästi tietoa ohjeistaa vanhempia tähän rokotteeseen liittyen?

3 § Puutiaisivotulehdusrokotus

Asetusluonnokseen on kirjattu, että puutiaisivotulehdusrokotus annetaan Ahvenanmaalla asuville henkilöille. Puutiaisivotulehduksen esiintyvyyttä tulee jatkossakin seurata ja esiintyvyyden mukaan mahdollisesti harkita, tulisiko maksutonta rokotetta tarjota myös muilla alueilla, joissa on ilmennyt tartuntoja (esim. Turun saaristo ja Helsingin ulkosaaristo).

4§ Rokotukset puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa

THL:n rokotusohjeiden mukaan tietyissä rannikkopalveluspaikoissa pitkäaikaisesti palveleville tarjotaan lisäksi puutiaisivotulehdusrokotuksia. Tehyn näkemyksen mukaan tämä tulisi kirjata asetusluonnoksen 4§:ään, jossa käsitellään rokotuksia puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa.

6 § Rokottaminen

Asetusluonnokseen on kirjattu, että rokotuksen pistoksena saa antaa vain lääkäri tai muu asianmukaisen rokotuskoulutuksen saanut sairaanhoitaja, terveydenhoitaja tai kättilö lääkärin valvonnassa. Tehy ehdottaa että pykälän ammattihenkilölistaan (sairanhoitaja, terveydenhoitaja tai kättilö) lisätään sairaanhoitajakoulutuksen saanut ensihoitaja. Tämä on kirjattu muistioon, mutta näkemysemme mukaan se olisi selkeyden vuoksi hyvä lisätä varsinaiseen asetustekstiin.

Lisäksi asetustekstissä voisi olla hyvä selkeyden vuoksi mainita että lääkärin valvonta ei tarkoita sitä, että lääkäri tarvitsee olla läsnä rokotushetkellä. THL:n rokotusohjeiden mukaan lääkäri on vastuussa siitä, että rokottaja on saanut asianmukaisen koulutuksen rokottamiseen, rokottajan ammattitaito on ajan tasalla ja käytettävissä on asianmukainen välineistö paitsi rokottamiseen myös rokotuskomplikaatioiden, kuten anafylaktisen reaktion, hoitamiseen.

7 § Rokotusta koskevien tietojen merkitseminen potilasasiakirjoihin

Asetusluonnoksen 7§ säädetään rokotusta koskevien tietojen merkitsemisestä potilasasiakirjoihin. Annetut rokotukset on merkittävä potilasasiakirjaan joko rokotusten seurantalomakkeelle tai vastaavaan kohtaan sähköisessä tietojärjestelmässä. Tehy haluaa tässä kohden tuoda esille huolen terveydenhuollon ammattihenkilöille työyksiköissä tarjottavien influenssarokotusten kirjaamisesta. Tehyyn on tullut joka vuosi yhteydenottoja koskien ammattihenkilöiden influenssajoukkorokotuksia. Joissakin tapauksissa ammattihenkilöt antavat rokotteen toisilleen ja asianmukaiset kirjaukset potilasasiakirjoihin jäävät tekemättä. THL:n tulisi Tehyn näkemyksen mukaan ohjeistaa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköitä siitä, että tällainen toimintamalli ei ole rokotusasetuksen mukaista toimintaa. Esimerkiksi eränumeron ja rokottajatiedon puuttuminen estää mahdollisten haittavaikutusten selvittämisen tai pahimmassa tapauksessa korvausten saamisen joko potilasvahinkovakuutuksesta (työntekijän ollessa potilaan asemassa) tai tapaturmavakuutuksesta (rokottajan pistettyä vahingossa itseään kontaminoituneella neulalla).

Tehy on valmistellut lausunnon yhteistyössä Suomen Röntgenhoitajaliitto ry:n, Suun Terveydenhoidon Ammattiliitto STAL ry:n ja Tehyn terveydenhoitajajaoston kanssa.



Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry



Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätiedot:

Mervi Flinkman
Työvoimapolitiittinen asiantuntija
Tehy ry

Anna Kukka
Työympäristöasiantuntija
Tehy ry